

29.08.2011

Kj/3

§ 719

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä 15.6.2011, 123 §, tehdystä valituksesta koskien sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan ottamista

HEL 2011-001220 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle tehdystä valituksesta koskien kaupunginvaltuuston päätöstä 15.6.2011, 123 §, sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan ottaminen seuraavan lausunnon :

Kaupunginhallitus toteaa diplomi-insinööri ***** tekemästä valituksesta, joka koskee Helsingin kaupunginvaltuuston 15.6.2010, 123 §, tekemää päätöstä valita lääketieteen lisensiaatti Laura Rätty sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajaksi, seuraavaa.

Hallinto-oikeuden diaarinumero asiassa on 04836/11/2206.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Vaatimukset

Valituksessa esitetyt rikosoikeudelliset vaatimukset tulee jättää hallinto-oikeuden toimivaltaan kuulumattomina tutkimatta ja muilta osin ***** tekemä valitus tulee hylätä.

Perustelut

Valituksessa on esitetty vastaavat oikeudelliset väitteet, jollaiset on jo ratkaistu Helsingin hallinto-oikeuden 6.4.2006 06/0353/2 ja korkeimman hallinto-oikeuden 30.11.2006 T 3271 antamilla päätöksillä. Helsingin hallinto-oikeus on 6.4.2006 päätöksessään 06/0353/2 todennut Helsingin kaupunginjohtajan valinnasta tehdystä valituksesta, että valittajat eivät olleet väittäneenkään, etteikö kaupunginjohtajan virka olisi ollut kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaisesti julkisesti haettavana. He eivät olleet myöskään esittäneet mitään selvitystä siitä, että joku olisi tosiasiallisesti jättänyt hakematta virkaa valituksessa mainittujen kolmen puolueen kesken tiedostusvälineissä kerrotulla tavalla tehdyksi väitetyn sopimuksen johdosta. Ei ollut ilmennyt, että jonkun viranhakijan hakemusta ei olisi otettu valmistelussa huomioon. Sillä perusteella, että asian

valmistelussa ja sitä käsiteltäessä valituksen mukaan olemassa ollutta sopimusta koskevia seikkoja ei ollut nimenomaisesti otettu esiin, päätöksen valmistelua ei ole pidettävä virheellisenä. Kun otettiin huomioon täytettävänä olevan viran (kaupunginjohtaja) luonne ja sen kelpoisuusvaatimukset, poliittisia näkökohtia sisältävä vaalia edeltävä valtuustoryhmien tai niiden edustajien sopimus ei sinänsä edes merkitsisi sitä, että valituksessa tarkoitettua valmistelussa olisi toimittu syrjivästi. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään 30.11.2006 T 3271 lisäksi todennut, että mahdolliset käydyt keskustelut tai valtuustoryhmien kesken tehdyt sopimukset eivät sido valtuutettuja heidän päättäessään kaupunginjohtajan valinnasta.

Nyt käsiteltävänä olevassa valituksessa on kyse käytännöllisesti katsoen samoista oikeuskysymyksistä, kuin edellä on kuvattu.

Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2011, 123 §, ottaa lääketieteen lisensiaatti Laura Rädyn 16.8.2011 avoimeksi tulevaan sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan seitsemän vuoden määräajaksi. Toimitetussa vaalissa Laura Rätty sai 49 ääntä, lääketieteen lisensiaatti Minerva Krohn 28 ääntä, minkä lisäksi jätettiin viisi tyhjää äänestyslipuketta. Lisäksi kolme äänestyslipuketta hylättiin.

***** ovat valittaneet kaupunginvaltuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on jätetty 25.7.2011.

***** ovat valittaneet kunnan jäsenenä.

Kuntalain 90 §:n mukaan valtuuston päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Kuntalain 92 §:n mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu ja jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Kuntalain 93 §:n mukaan kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 95 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston päätös on pidetty yleisesti nähtävänä hallintokeskuksessa 23.6.2011 ja valitus on jätetty Helsingin hallinto-oikeuteen maanantaina 25.7.2011, joten se on tehty määräajassa.

Valitus

Valittajat väittävät mm., että kaupunginvaltuuston päätös on perustuslain, kuntalain, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain, yhdenvertaisuuslain ja rikoslain 11 luvun vastainen. Päätös loukkaa

yksilön oikeutta asettua ehdolle ja tulla valituksi virkaan sekä kuntalaisen oikeutta hyvään hallintoon, johon kuuluu, että johtavaksi virkamieheksi valitaan pätevistä parhaimmat henkilöt. Valittajat pyytävät hallinto-oikeutta kumoamaan kaupunginvaltuuston 15.6.2011, 123 §, tekemän päätöksen ja täytäntöönpanokieltoa.

Hakumenettely

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 2 luvun 4 §:n mukaan virkasuhteeseen ottaminen edellyttää julkista hakumenettelyä, jollei toisin säädetä. Haku aika on vähintään 14 kalenteripäivää siitä, kun ilmoitus on julkaistu kuntalain 64 §:ssä säädetyllä tavalla.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 12 §:n mukaan viran haettavaksi julistamisesta päättää se viranomaisena, joka ottaa viranhaltijan avoinna olevaan virkaan. Kaupunginhallitus päättää kuitenkin sellaisen viran haettavaksi julistamisesta, johon kaupunginvaltuusto ottaa viranhaltijan.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 18 §:n mukaan apulaiskaupunginjohtajan valitsee kaupunginvaltuusto.

Virka on ollut haettavana 20.5.2011 päättynein hakuajoin.

Hakuilmoituksessa on mainittu, että virka täytetään seitsemän vuoden määräajaksi ja että sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan pätevyysvaatimuksena on korkeakoulututkinto tai hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Hakuajan kuluessa jätettiin yksi hakemus.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaa on voinut hakea julkisen hakumenettelyn kautta kuka tahansa siitä kiinnostunut, eikä kaupunki ole millään tavalla rajoittanut mahdollisuutta hakea virkaa.

Apulaiskaupunginjohtajan pätevyysvaatimukset ja viranomaisen harkintavalta henkilöstövalinnoissa

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa. Lisäksi virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai kunnan päättämä erityinen kelpoisuus.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 17 §:n mukaan sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan pätevyysvaatimuksena on korkeakoulututkinto tai hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Perustuslain 125 §:n mukaan yleiset nimitysperusteet ovat kyky, taito ja koeteltu kansalaiskunto. Perustuslakia koskevan hallituksen esityksen

(HE 1/1998 vp) perustelujen mukaan perustuslain nimitysperusteista taito tarkoittaa koulutuksen ja työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja, kyky viittaa henkilön tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin ja koeteltu kansalaiskunto tarkoittaa yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, joihin liittyen on otettava huomioon myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset tehtävät.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 12 §:ssä on säädetty syrjintäkiellosta. Työnantaja ei saa virkasuhteeseen ottaessaan eikä virkasuhteen aikana ilman hyväksyttävää perustetta asettaa hakijoita eikä viranhaltijoita eri asemaan iän, terveydentilan, vammaisuuden, kansallisen tai etnisen alkuperän, kansalaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen, kielen uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, perhesuhteiden, ammattiyhdistystoiminnan, poliittisen toiminnan tai muun näihin verrattavan seikan vuoksi. Syrjinnästä työelämässä, kun hakijoina on eri sukupuolta olevia henkilöitä, on säädetty naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 8 §:ssä. Syrjinnän käsitteen sisällöstä ja siitä, mikä ei ole syrjintää, on säädetty yhdenvertaisuuslain 6 ja 7 §:ssä.

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan tehtävät

Kaupunginhallituksen johtosäännön 12 §:ssä on säädetty sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan toimialasta. Toimialaan kuuluvat sosiaalitointa, terveystointa sekä esiopetusta koskevat asiat. Lisäksi toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat sosiaalilautakuntaa ja terveyslautakuntaa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen valmistelu ja päätöksenteko

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 5 §:n mukaan sellaiseen virkasuhteeseen, joka on ollut julkisesti haettavana, voidaan ottaa vain henkilö, joka on hakenut sitä kirjallisesti ennen hakuajan päättymistä ja silloin täyttää kelpoisuusvaatimukset. Kaupunginvaltuusto päätti 27.4.2011, 78 §, että sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkasuhteeseen voidaan virkaa hakeneen lisäksi ottaa suostumuksensa nojalla sellainenkin henkilö, joka ei ole hakenut virkaa ja jonka kelpoisuudesta on esitetty selvitys.

Kuntalain 53 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 22 §:ssä tarkoitettu

tilapäinen valiokunta tai 71 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 14 §:n mukaan käsittelyn pohjana on kaupunginhallituksen ehdotus.

Kuntalaissa tai johtosäännöissä ei ole tarkemmin säännelty, miten kaupunginvaltuustossa päätettävän asian valmistelun tulee kaupunginhallituksessa tapahtua. Valtuusto voi lähtökohtaisesti itse harkintansa mukaan päättää, pitääkö se suoritettua valmistelua riittävänä.

Ennen sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan valintaa lehdistössä on ollut kirjoituksia valinnasta.

Perustuslain 12 §:ssä on säädetty sananvapaudesta. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa on annettu tarkempia säännöksiä perustuslaissa turvatus sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä. Kaupunki ei puutu siihen, mitä lehdistössä kirjoitetaan. Jos joku jättää hakematta avoimena olevaa virkaa lehdistössä olleiden kirjoitusten vuoksi, sitä ei ole pidettävä kaupungin syyksi luettavana seikkana. Kaupunki voi vain aktiivisesti pyrkiä siihen, että tieto siitä, että virka on haettavana, on mahdollisimman laajasti ja julkisesti tiedossa. Näin on tässä tapauksessa menetelty.

Laura Rätty oli antanut suostumuksensa tulla otetuksi apulaiskaupunginjohtajan virkasuhteeseen ja esittänyt selvityksen kelpoisuudestaan. Hänellä on sekä korkeakoulututkinto että hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Väite syrjinnästä ja oikeuskäytäntö

Helsingin hallinto-oikeuden 6.4.2006 06/0353/2 ja korkeimman hallinto-oikeuden 30.11.2006 T 3271 antamia päätöksiä on selostettu edellä.

Lisäksi korkein hallinto-oikeus on päätöksessään 1992 A 46 todennut, että valituksessa katsottiin kaupunginhallituksen täyttäneen viran puoluepoliittisin perustein ja valittavasta henkilöstä etukäteen tehtyyn sopimukseen perustuen. Kun otettiin huomioon virkaan valitun koulutus ja aikaisempi työkokemus sekä virkaan kuuluvien tehtävien laatu samoin kuin asian käsittelystä kaupunginhallituksessa muutoinkin saatu selvitys, asiassa ei ollut esitetty riittävää selvitystä siitä, että kaupunginhallitus olisi käyttänyt harkintavaltaansa muuhun tarkoitukseen kuin mikä sillä virkaa täytettäessä lain mukaan oli ollut käytettävissä.

29.08.2011

Kj/3

Valittajat eivät ole muutenkaan yksilöineet, keitä olisi syrjitty. Hakija tai suostumuksen antajat eivät ole itse väittäneet tulleen syrjityksi. Väite siitä, että jotkut henkilöt olisivat jättäneet hakematta sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaa lehdistössä olleiden kirjoitusten vuoksi, on arvailua. Jokainen virasta kiinnostunut on voinut hakea sitä. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että ko. virkaan voitiin ottaa henkilö, joka hakuajan jälkeenkin on antanut suostumuksensa ja jonka kelpoisuudesta on esitetty selvitys.

Väite kaupunginjohtajan esteellisyydestä olla esittelijänä tässä asiassa

Valituksessa on väitetty, että kaupunginjohtaja olisi esteellinen esittelemään tämän asian kaupunginhallitukselle. Perusteluna on esitetty, että kaupunginjohtaja olisi esitellyt kaupunginvaltuustolle virantäytön ja olisi epäiltynä syrjinnästä (syrjintärikoksesta).

Kuntalain 52 §:n 2 momentin mukaan viranhaltijan esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 27 – 30 §:ssä säädetään. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta kuin saman momentin 1 – 6 kohdissa mainituista erityisestä syystä vaarantuu. Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Kaupunginvaltuustolle asiat valmistelee kaupunginhallitus ja valtuuston kokouksissa puheenjohtaja esittelee kaupunginhallituksen valmistelun. Kaupunginhallitus on 6.6.2011 käsitellyt sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan ottamista. Tällöin ei ole esitetty ketään henkilöä valittavaksi virkaan. Kaupunginjohtaja ei ole esittelijänä kaupunginvaltuustossa. Laura Rätty on antanut suostumuksensa apulaiskaupunginjohtajan virasta toimitettavaan vaaliin ja siinä valittavaan sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan 15.6.2011.

Erikseen on todettava, että irrallista ja perustelemattomaksi jäänyttä rikosepäilyä, joka on kohdistettu kaupunginjohtajaan, ei voida objektiivisesti arvioiden pitää hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna esteellisyyserusteena.

Kaupunginjohtaja ei ole esteellinen tässä asiassa.

Yhteenveto

Korkein hallinto-oikeus on 30.11.2006 T 3271 päätöksessään jo ratkaissut oikeuskysymykset, jotka ***** valituksessa on esitetty.

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virka on ollut julkisesti haettavana. Näin ollen jokaisella sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virasta kiinnostuneella on ollut mahdollisuus hakea sitä tai antaa suostumuksensa.

Apulaiskaupunginjohtajan virkaa täytettäessä on otettu huomioon perustuslain 125 §:n yleiset nimitysperusteet ja erityiset kelpoisuusvaatimukset.

Väite siitä, että kaupunginvaltuuston 15.6.2011, 123 §, tekemä päätös olisi lainvastainen, on perustunut lehdistössä olleisiin kirjoituksiin poliittisesta sopimuksesta.

Valituksessa esitetty väite siitä, että virkaa ei ole välitetty hakea, on arvailua. Kaupunki on julkaissut laajasti hakuilmoituksen.

Lääketieteen lisensiaatti Laura Rätty täyttää pätevyysvaatimukset sekä korkeakoulututkinnon että sen osalta, että hänellä on hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon. Lisäksi hän täyttää perustuslain 125 §:n mukaiset yleiset nimitysperusteet.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginvaltuuston 15.6.2011, 123 §, tekemä päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, toimivaltaa ei ole ylitetty eikä se ole lainvastainen.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että kaupunginvaltuuston päätös on jo pantu täytäntöön ja lääketieteen lisensiaatti Laura Rätty on ottanut sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan viran vastaan 16.8.2011 lukien.

Käsittely

Esteelliset: Rätty Laura

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi
Sarvilinna Sami, kaupunginlakimies, puhelin: 310 64874
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitusasiakirjoineen

Otteet

Ote

29.08.2011

Kj/3

Ote oikeuspalveluille hallinto-
oikeudelle toimittamista varten

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Helsingin hallinto-oikeudelle tehdystä valituksesta koskien kaupunginvaltuuston päätöstä 15.6.2011, 123 §, sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan ottaminen seuraavan lausunnon :

Kaupunginhallitus toteaa diplomi-insinööri ***** tekemästä valituksesta, joka koskee Helsingin kaupunginvaltuuston 15.6.2010, 123 §, tekemää päätöstä valita lääketieteen lisensiaatti Laura Rätty sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajaksi, seuraavaa.

Hallinto-oikeuden diaarinumero asiassa on 04836/11/2206.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Vaatimukset

Valituksessa esitetyt rikosoikeudelliset vaatimukset tulee jättää hallinto-oikeuden toimivaltaan kuulumattomina tutkimatta ja muilta osin ***** tekemä valitus tulee hylätä.

Perustelut

Valituksessa on esitetty vastaavat oikeudelliset väitteet, jollaiset on jo ratkaistu Helsingin hallinto-oikeuden 6.4.2006 06/0353/2 ja korkeimman hallinto-oikeuden 30.11.2006 T 3271 antamilla päätöksillä. Helsingin hallinto-oikeus on 6.4.2006 päätöksessään 06/0353/2 todennut Helsingin kaupunginjohtajan valinnasta tehdystä valituksesta, että valittajat eivät olleet väittäneetkään, etteikö kaupunginjohtajan virka olisi ollut kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaisesti julkisesti haettavana. He eivät olleet myöskään esittäneet mitään selvitystä siitä, että joku olisi tosiasiallisesti jättänyt hakematta virkaa valituksessa mainittujen kolmen puolueen kesken tiedostusvälineissä kerrotulla tavalla tehdyksi väitetyn sopimuksen johdosta. Ei ollut ilmennyt, että jonkun viranhakijan hakemusta ei olisi otettu valmistelussa huomioon. Sillä perusteella, että asian valmistelussa ja sitä käsiteltäessä valituksen mukaan olemassa ollut sopimusta koskevia seikkoja ei ollut nimenomaisesti otettu esiin, päätöksen valmistelua ei ole pidettävä virheellisenä. Kun otettiin huomioon täytettävänä olevan viran (kaupunginjohtaja) luonne ja sen kelpoisuusvaatimukset, poliittisia näkökohtia sisältävä vaalia edeltävä

29.08.2011

Kj/3

valtuustoryhmien tai niiden edustajien sopimus ei sinänsä edes merkitsisi sitä, että valituksessa tarkoitettussa valmistelussa olisi toimittu syrjivästi. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään 30.11.2006 T 3271 lisäksi todennut, että mahdolliset käydyt keskustelut tai valtuustoryhmien kesken tehdyt sopimukset eivät sido valtuutettuja heidän päättäessään kaupunginjohtajan valinnasta.

Nyt käsiteltävänä olevassa valituksessa on kyse käytännöllisesti katsoen samoista oikeuskysymyksistä, kuin edellä on kuvattu.

Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2011, 123 §, ottaa lääketieteen lisensiaatti Laura Rädyn 16.8.2011 avoimeksi tulevaan sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan seitsemän vuoden määräajaksi. Toimitetussa vaalissa Laura Rätty sai 49 ääntä, lääketieteen lisensiaatti Minerva Krohn 28 ääntä, minkä lisäksi jätettiin viisi tyhjää äänestyslipuketta. Lisäksi kolme äänestyslipuketta hylättiin.

***** ovat valittaneet kaupunginvaltuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on jätetty 25.7.2011.

***** ovat valittaneet kunnan jäseninä.

Kuntalain 90 §:n mukaan valtuuston päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Kuntalain 92 §:n mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu ja jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Kuntalain 93 §:n mukaan kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 95 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston päätös on pidetty yleisesti nähtävänä hallintokeskuksessa 23.6.2011 ja valitus on jätetty Helsingin hallinto-oikeuteen maanantaina 25.7.2011, joten se on tehty määräajassa.

Valitus

Valittajat väittävät mm., että kaupunginvaltuuston päätös on perustuslain, kuntalain, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain, yhdenvertaisuuslain ja rikoslain 11 luvun vastainen. Päätös loukkaa yksilön oikeutta asettua ehdolle ja tulla valituksi virkaan sekä kuntalaisen oikeutta hyvään hallintoon, johon kuuluu, että johtavaksi virkamieheksi valitaan pätevistä parhaimmat henkilöt. Valittajat pyytävät hallinto-oikeutta kumoamaan kaupunginvaltuuston 15.6.2011, 123 §, tekemän päätöksen ja täytäntöönpanokieltoa.

Hakumenettely

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 2 luvun 4 §:n mukaan virkasuhteeseen ottaminen edellyttää julkista hakumenettelyä, jollei toisin säädetä. Hakuaika on vähintään 14 kalenteripäivää siitä, kun ilmoitus on julkaistu kuntalain 64 §:ssä säädetyllä tavalla.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 12 §:n mukaan viran haettavaksi julistamisesta päättää se viranomainen, joka ottaa viranhaltijan avoinna olevaan virkaan. Kaupunginhallitus päättää kuitenkin sellaisen viran haettavaksi julistamisesta, johon kaupunginvaltuusto ottaa viranhaltijan.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 18 §:n mukaan apulaiskaupunginjohtajan valitsee kaupunginvaltuusto.

Virka on ollut haettavana 20.5.2011 päättynein hakuajoin.

Hakuilmoituksessa on mainittu, että virka täytetään seitsemän vuoden määräajaksi ja että sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan pätevyysvaatimuksena on korkeakoulututkinto tai hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Hakuajan kuluessa jätettiin yksi hakemus.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaa on voinut hakea julkisen hakumenettelyn kautta kuka tahansa siitä kiinnostunut, eikä kaupunki ole millään tavalla rajoittanut mahdollisuutta hakea virkaa.

Apulaiskaupunginjohtajan pätevyysvaatimukset ja viranomaisen harkintavalta henkilöstövalinnoissa

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa. Lisäksi virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai kunnan päättämä erityinen kelpoisuus.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 17 §:n mukaan sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan pätevyysvaatimuksena on korkeakoulututkinto tai hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Perustuslain 125 §:n mukaan yleiset nimitysperusteet ovat kyky, taito ja koeteltu kansalaiskunto. Perustuslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp) perustelujen mukaan perustuslain nimitysperusteista taito tarkoittaa koulutuksen ja työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja, kyky viittaa henkilön tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin ja koeteltu kansalaiskunto

29.08.2011

Kj/3

tarkoittaa yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, joihin liittyen on otettava huomioon myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset tehtävät.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 12 §:ssä on säädetty syrjintäkiellosta. Työnantaja ei saa virkasuhteeseen ottaessaan eikä virkasuhteen aikana ilman hyväksyttävää perustetta asettaa hakijoita eikä viranhaltijoita eri asemaan iän, terveydentilan, vammaisuuden, kansallisen tai etnisen alkuperän, kansalaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen, kielen uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, perhesuhteiden, ammattiyhdistystoiminnan, poliittisen toiminnan tai muun näihin verrattavan seikan vuoksi. Syrjinnästä työelämässä, kun hakijoina on eri sukupuolta olevia henkilöitä, on säädetty naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 8 §:ssä. Syrjinnän käsitteen sisällöstä ja siitä, mikä ei ole syrjintää, on säädetty yhdenvertaisuuslain 6 ja 7 §:ssä.

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan tehtävät

Kaupunginhallituksen johtosäännön 12 §:ssä on säädetty sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan toimialasta. Toimialaan kuuluvat sosiaalitointa, terveystointa sekä esiopetusta koskevat asiat. Lisäksi toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat sosiaalilautakuntaa ja terveyslautakuntaa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen valmistelu ja päätöksenteko

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 5 §:n mukaan sellaiseen virkasuhteeseen, joka on ollut julkisesti haettavana, voidaan ottaa vain henkilö, joka on hakenut sitä kirjallisesti ennen hakuajan päättymistä ja silloin täyttää kelpoisuusvaatimukset. Kaupunginvaltuusto päätti 27.4.2011, 78 §, että sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkasuhteeseen voidaan virkaa hakeneen lisäksi ottaa suostumuksensa nojalla sellainenkin henkilö, joka ei ole hakenut virkaa ja jonka kelpoisuudesta on esitetty selvitys.

Kuntalain 53 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 22 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 71 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 14 §:n mukaan käsittelyn pohjana on kaupunginhallituksen ehdotus.

Kuntalaissa tai johtosäännöissä ei ole tarkemmin säännelty, miten kaupunginvaltuustossa päätettävän asian valmistelun tulee kaupunginhallituksessa tapahtua. Valtuusto voi lähtökohtaisesti itse harkintansa mukaan päättää, pitääkö se suoritettua valmistelua riittävänä.

Ennen sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan valintaa lehdistössä on ollut kirjoituksia valinnasta.

Perustuslain 12 §:ssä on säädetty sananvapaudesta. Sananvapauden sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa on annettu tarkempia säännöksiä perustuslaissa turvautun sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä. Kaupunki ei puutu siihen, mitä lehdistössä kirjoitetaan. Jos joku jättää hakematta avoimena olevaa virkaa lehdistössä olleiden kirjoitusten vuoksi, sitä ei ole pidettävä kaupungin syyksi luettavana seikkana. Kaupunki voi vain aktiivisesti pyrkiä siihen, että tieto siitä, että virka on haettavana, on mahdollisimman laajasti ja julkisesti tiedossa. Näin on tässä tapauksessa menetelty.

Laura Rätty oli antanut suostumuksensa tulla otetuksi apulaiskaupunginjohtajan virkasuhteeseen ja esittänyt selvityksen kelpoisuudestaan. Hänellä on sekä korkeakoulututkinto että hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Väite syrjinnästä ja oikeuskäytäntö

Helsingin hallinto-oikeuden 6.4.2006 06/0353/2 ja korkeimman hallinto-oikeuden 30.11.2006 T 3271 antamia päätöksiä on selostettu edellä.

Lisäksi korkein hallinto-oikeus on päätöksessään 1992 A 46 todennut, että valituksessa katsottiin kaupunginhallituksen täyttäneen viran puoluepoliittisin perustein ja valittavasta henkilöstä etukäteen tehtyyn sopimukseen perustuen. Kun otettiin huomioon virkaan valitun koulutus ja aikaisempi työkokemus sekä virkaan kuuluvien tehtävien laatu samoin kuin asian käsittelystä kaupunginhallituksessa muutoinkin saatu selvitys, asiassa ei ollut esitetty riittävää selvitystä siitä, että kaupunginhallitus olisi käyttänyt harkintavaltaansa muuhun tarkoitukseen kuin mikä sillä virkaa täytettäessä lain mukaan oli ollut käytettävissä.

Valittajat eivät ole muutenkaan yksilöineet, keitä olisi syrjitty. Hakija tai suostumuksen antajat eivät ole itse väittäneet tulleen syrjityksi. Väite siitä, että jotkut henkilöt olisivat jättäneet hakematta sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaa lehdistössä olleiden kirjoitusten vuoksi, on arvailua. Jokainen virasta kiinnostunut on voinut

hakea sitä. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että ko. virkaan voitiin ottaa henkilö, joka hakuajan jälkeenkin on antanut suostumuksensa ja jonka kelpoisuudesta on esitetty selvitys.

Väite kaupunginjohtajan esteellisyydestä olla esittelijänä tässä asiassa

Valituksessa on väitetty, että kaupunginjohtaja olisi esteellinen esittelemään tämän asian kaupunginhallitukselle. Perusteluna on esitetty, että kaupunginjohtaja olisi esitellyt kaupunginvaltuustolle virantäytön ja olisi epäiltynä syrjinnästä (syrjintärikoksesta).

Kuntalain 52 §:n 2 momentin mukaan viranhaltijan esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 27 – 30 §:ssä säädetään. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta kuin saman momentin 1 – 6 kohdissa mainituista erityisistä syistä vaarantuu. Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Kaupunginvaltuustolle asiat valmistelee kaupunginhallitus ja valtuuston kokouksissa puheenjohtaja esittelee kaupunginhallituksen valmistelun. Kaupunginhallitus on 6.6.2011 käsitellyt sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan ottamista. Tällöin ei ole esitetty ketään henkilöä valittavaksi virkaan. Kaupunginjohtaja ei ole esittelijänä kaupunginvaltuustossa. Laura Rätty on antanut suostumuksensa apulaiskaupunginjohtajan virasta toimitettavaan vaaliin ja siinä valittavaan sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan 15.6.2011.

Erikseen on todettava, että irrallista ja perustelemattomaksi jäänyttä rikosepäilyä, joka on kohdistettu kaupunginjohtajaan, ei voida objektiivisesti arvioiden pitää hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna esteellisyyssperusteena.

Kaupunginjohtaja ei ole esteellinen tässä asiassa.

Yhteenveto

Korkein hallinto-oikeus on 30.11.2006 T 3271 päätöksessään jo ratkaissut oikeuskysymykset, jotka ***** valituksessa on esitetty.

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virka on ollut julkisesti haettavana. Näin ollen jokaisella sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virasta kiinnostuneella on ollut mahdollisuus hakea sitä tai antaa suostumuksensa.

29.08.2011

Kj/3

Apulaiskaupunginjohtajan virkaa täytettäessä on otettu huomioon perustuslain 125 §:n yleiset nimitysperusteet ja erityiset kelpoisuusvaatimukset.

Väite siitä, että kaupunginvaltuuston 15.6.2011, 123 §, tekemä päätös olisi lainvastainen, on perustunut lehdistössä olleisiin kirjoituksiin poliittisesta sopimuksesta.

Valituksessa esitetty väite siitä, että virkaa ei ole välitetty hakea, on arvailua. Kaupunki on julkaissut laajasti hakuilmoituksen.

Lääketieteen lisensiaatti Laura Rätty täyttää pätevyysvaatimukset sekä korkeakoulututkinnon että sen osalta, että hänellä on hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon. Lisäksi hän täyttää perustuslain 125 §:n mukaiset yleiset nimitysperusteet.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginvaltuuston 15.6.2011, 123 §, tekemä päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, toimivaltaa ei ole ylitetty eikä se ole lainvastainen.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että kaupunginvaltuuston päätös on jo pantu täytäntöön ja lääketieteen lisensiaatti Laura Rätty on ottanut sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan viran vastaan 16.8.2011 lukien.

Esittelijä

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan Helsingin kaupunginvaltuuston lausunnon diplomi-insinööri ***** tekemästä valituksesta. Samalla kaupunginhallitukselle varataan kaupungin puhevallan käyttäjänä tilaisuus antaa selityksensä asiasta. Valitus on tehty kaupunginvaltuuston päätöksestä 15.6.2011, 123 §, ottaa lääketieteen lisensiaatti Laura Rätty sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaan 16.8.2011 lukien seitsemän vuoden määräajaksi.

Asia on valmisteltu oikeuspalveluissa, joten erillistä oikeuspalvelujen lausuntoa ei ole annettu.

Hallinto-oikeus on antanut lisäaikaa lausunnon antamiselle 7.9.2011 asti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi
Sarvilinna Sami, kaupunginlakimies, puhelin: 310 64874

29.08.2011

Kj/3

---

sami.sarvilinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitusasiakirjoineen

Otteet

Ote

Ote oikeuspalveluille hallinto-
oikeudelle toimittamista varten